

Submitted: December 2017
Revised: December 2017
Accepted: December 2017

HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN İÇERİK ANALİZİ¹

Semra GÜVEN² ve Melek AYYAYLA PÜSKÜLLÜ³

Özet

Bu çalışmanın amacı, Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili Türkiye’de 1996-2016 yılları arasında yapılmış tez ve araştırma makalelerini bazı değişkenlere göre incelemektir. Bu kapsamda Hayat bilgisi ders kitaplarıyla ilgili 30 tez ve 23 makale incelenmiştir. İncelenen tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişime açık olan tezlerden, makalelere ise ULAKBİM’de taranan ilgili dergiler ve Türkiye’deki üniversitelerce yayınlanan dergilerden ulaşılmıştır. Belirlenen tez ve makaleler araştırmacılar tarafından geliştirilen “Tez/Makale İnceleme Formu” kullanılarak, “çalışmaların yayın türü, yayın yılı, araştırmanın yapıldığı üniversite, araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları, incelenen ders kitaplarının yayınevi, basım yılı, sınıf düzeyi ve inceleme kriteri” başlıkları altında incelenmiştir. Çalışma sonucunda, bu konuda yüksek lisans tezlerinin ve araştırma makalelerinin olduğu, doktora çalışmalarının pek olmadığı sonucuna varılmıştır. Çalışmalarda hem devlet hem özel yayınevlerinin kitaplarının incelendiği, bazı çalışmalarda ise incelenen kitapların yayınevlerinin belirtilmediği görülmüştür. 2005 ve 2006 yıllarında basılan kitapların daha çok incelendiği ve incelemenin daha çok içerik açısından yapıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: hayat bilgisi, ders kitapları, içerik analizi

THE CONTENT ANALYSIS OF THE STUDIES ABOUT LIFE SCIENCE TEXTBOOKS

Abstract

The aim of this study is to examine the thesis and research articles related to Life Science textbooks in Turkey between 1996-2016 according to some variables. Within this scope, 30 thesis and 23 articles about Life Science textbooks were examined. The theses examined were obtain from the theses which are accessible from the database of the Council of Higher Education the National Thesis Center and the articles were reached from both the related journals scanned in the National Academic Network and Information Center and the journals published at universities in Turkey. The determined theses and articles are classified under the titles of “publication type of studies, publishing year, university where research is conducted, data collection tools used in studies, the publishing house of the textbook examined, year of publication, grade level and review criteria” using “Thesis/Article Review Form” developed by researchers. As a result of the study, it has been seen that there are some master’s thesis and research articles in this subject; however, there are not many doctoral theses about it. It shows that the books of the state and private publishing houses were examined in these studies while in some studies it is seen that the publishing houses of the examined books were not mentioned. It is resulted that books published in 2005 and 2006 have been examined more frequently and examined more in terms of content.

Keywords: life science, textbooks, content analysis

¹ Bu çalışma 19-21 Ekim 2017 tarihleri arasında gerçekleşen Uluslararası Eğitim Yönetimi Forumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, sguven@gazi.edu.tr

³ Yüksek lisans öğrencisi, gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim programları ve öğretim ABD, melek.ayyayla@gazi.edu.tr

GİRİŞ

İlkokul 1, 2 ve 3. sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi dersinin öğrencinin kendini ve çevresini tanımasında, toplumsallaşmasında, fiziksel, sosyal ve kültürel çevresine uyum sağlamasında önemli katkıları vardır. Hayat Bilgisi, toplu öğretim yaklaşımına dayalı olarak oluşturulmuş, çocukların hem kendilerini hem de içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanımaları için tasarlanan bir ders olarak tanımlanabilir (MEB, 2009). Bu dersle çocuğun; sağlıklı yaşam, güvenli yaşam, toplumsal değerler, kuralları tanıma ve uyma, doğayı ve çevreyi tanıma, ülkesini tanıma gibi konularda bilgi, beceri ve değerler kazanması amaçlanmaktadır.

Hayat Bilgisi dersi çocuğun okula başladığı ilk yıllarda onun bir bütün halinde gelişmesini sağlayan ilk derstir. Bu nedenle çocuğun algı, dikkat, tasarım, bellek ve akıl yürütme gibi yetileri, hayat bilgisi derslerinde uygulanacak iyi bir öğretimle, en iyi bir biçimde gelişme olanağı bulur (Binbaşıoğlu, 2003). Hayat Bilgisi dersinin amaçlarına ulaşmasında, öğrenciler için farklı okuma kaynakları, konularla ilgili internet adresleri, görsel ve işitsel yönden geliştirilen öğretim materyalleri olsa da dersin öğretim programına göre hazırlanan ders kitapları en çok başvurulan öğretim materyalidir. Ders kitabı, eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek üzere öğrencinin öğrenme yaşantılarına kaynaklık eden öğretim materyallerinden biri (Şahin, 2002) olmasının yanında programın hedef ve tekniklerini uygulamaya uygun bir araçtır (Kılıç ve Seven, 2001). Ders kitapları, eğitim programlarının hem tamamlayıcısı konumundadır hem de sınıf içi uygulamalarda rehber niteliğinde öğretmen ve öğrencilere kaynaklık etmektedir (Tutsak ve Batur, 2011). MEB Ders Kitapları Yönetmeliği'nde ders kitabı "Her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılacak olan, konuları öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış, öğrenim amacı ile kullanılan basılı eser" şeklinde tanımlanmaktadır (MEB, 1995).

Ders kitaplarının hazırlanmasındaki temel ilke; kitapların öğretim programında belirlenen kazanımları, yani bilgi, beceri ve özellikleri öğrencilere kazandıracak faaliyetleri içermesi ve bu faaliyetlere rehberlik edici nitelikte olmasıdır (Ünsal ve Güneş, 2003). Öğretim sürecinde oldukça önemli olan ders kitaplarının hazırlanmasında bazı temel kriterler vardır. MEB'in, 2597 sayılı Tebliğler Dergisi'nde Ders Kitapları ile Eğitim Araçlarının incelenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yönergede ders ve öğrenci çalışma kitaplarının; a) İçerik, b) Dil, Anlatım ve Üslup c) Öğrenme, Öğretme ve Ölçme-Değerlendirme, ç) Teknik, Tasarım ve Düzenleme yönlerinden hazırlanması gerektiği belirtilmiştir (MEB, 2007). Bu kriterler temel alınarak hazırlanan ders kitaplarının daha nitelikli ve eğitsel değeri yüksek olan ders materyalleri olduğu düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde ders kitaplarıyla ilgili çeşitli çalışmalara rastlanmakla birlikte hayat bilgisi dersi kitaplarıyla ilgili araştırmaların içerik analizine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde belli alandaki araştırmaları belli süre aralıklarıyla inceleyen bazı çalışmalar (Kabaca ve Erdoğan, 2007; Geçit ve Kartal, 2010; Tarman, Acun ve Yüksel, 2010; Şahin, Yıldız ve Duman, 2011; Tarman, Güven ve Aktaşlı, 2011; Erdem 2011; Bektaş ve Karadağ, 2013; Güven, Aslan, Akyol, 2017) bulunmaktadır. Bu tür çalışmalarla belli bir alandaki araştırmalar bir bütün olarak ele alınmakta ve sonraki çalışmalara önemli bir kaynaklık edilmektedir. Bu nedenle bu çalışmada Hayat bilgisi dersi kitaplarıyla ilgili yapılmış çalışmaların içerik analiziyle incelenmesi amaçlanmıştır. Yapılan bu çalışmayla bu alanda yapılan çalışmaların eğilimini belirlemek, bu konuda çalışma yapacak araştırmacılara ve ders kitabı hazırlayıcılarına bir perspektif sunmak da amaçlanmaktadır.

Bu çalışma kapsamında Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili Türkiye'de 1996-2016 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezler ve araştırma makalelerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İncelenen araştırmalar yayın türü, yayın yılı, araştırmanın yapıldığı üniversite ve kullanılan veri toplama araçları açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Araştırmalarda incelenen ders kitapları yayınevi, basım yılı, sınıf düzeyi ve inceleme kriterleri bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir?

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma türünde olup çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarda bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği, sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır. Bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014). Nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan içerik analizi, yazılı metinlerin bazı özelliklerini sayısal olarak belirten bir analiz yöntemi olup materyalin nitel analizi ve istatistiksel sonuçları arasında köprü görevi görmektedir (Bauer, 2003).

Araştırmanın örneklemini 1996–2016 yılları arasında Hayat Bilgisi ders kitapları üzerine yapılan ULAKBİM'de taranan ilgili dergilerde Hayat Bilgisi ders kitaplarıyla ilgili yayınlanmış 23 makale ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından erişime açık olan tezlerden 30 lisansüstü tez (1 adet doktora, 29 adet yüksek lisans) oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak bu çalışmanın araştırmacıları tarafından geliştirilen “Tez/Makale İnceleme Formu” kullanılmıştır. Formun geliştirilme aşamasında eğitim bilimleri alanında iki öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Formda çalışmanın yayın türü, yayın yılı, araştırmanın yapıldığı üniversite, araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları, araştırmalarda incelenen ders kitaplarının yayınevi, basım yılı, sınıf düzeyi ve ders kitabı inceleme kriterlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırma konusuna ilişkin verilerin toplanması aşamasında ilgili tezler ve makaleler elde edildikten sonra doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmanın verileri bu çalışmanın yazarları olan iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak ayrı ayrı kodlanmış ve daha sonra bu kodlamalar bir araya getirilerek kodlamalarda iç tutarlılık sağlanmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen verilerin istatistiksel analizinde SPSS 22.0 paket programından faydalanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak tablolar şeklinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde verilerin analizleri sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmaların Yayın Türü

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmaların yayın türlerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaların Yayın Türü Açısından Dağılımı

Yayın Türü	f	%
Doktora tezi	1	3,7
Makale	23	42,6
YL Tezi	29	53,7
Toplam	53	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi 1996-2016 yılları arasında sadece bir (%3,7) adet doktora tezi, yirmi dokuz (%53,7) adet yüksek lisans tezi ve yirmi üç (%42,6) adet makale bulunmaktadır.

Araştırmaların Yayın Yılları

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaların Yayın Yıllarına Göre Dağılımı

Yayın Yılı	f	%
1996	1	1,9
2001	2	3,7
2002	2	3,7
2003	1	1,9
2004	4	7,4
2005	2	3,7
2006	4	7,4
2007	5	9,3
2008	6	11,1
2009	1	1,9
2010	6	11,1
2011	3	5,6
2012	3	5,6
2013	4	7,4
2014	4	7,4
2015	3	5,6
2016	2	3,7
Toplam	53	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi, 2008 ve 2010 yıllarında altışar (%11,1) araştırma; 1996, 2003, 2009 yıllarında birer (%1,9) araştırma; 2001, 2002, 2005, 2016 yıllarında ikişer (%3,7) araştırma; 2011, 2012 yıllarında üçer (%5,6) araştırma ve 2004, 2013, 2014 yıllarında ise dörder (%7,4) araştırma yapıldığı görülmektedir.

Araştırmaların Yapıldığı Üniversiteler

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmaların yapıldığı üniversitelere göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmanın Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	f	%
19 Mayıs Üniversitesi	1	1,8
9 Eylül Üniversitesi	1	1,8
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	1,8
Afyon Kocatepe Üniversitesi	5	8,8
Ankara Üniversitesi	5	8,8
Atatürk Üniversitesi	1	1,8
Balıkesir Üniversitesi	1	1,8
Cumhuriyet Üniversitesi	2	3,5
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	2	3,5
Dokuz Eylül Üniversitesi	2	3,5
Ege Üniversitesi	1	1,8
Erciyes Üniversitesi	1	1,8
Fırat Üniversitesi	3	5,3
Gazi Üniversitesi	10	17,5
Hacettepe Üniversitesi	2	3,5
İstanbul Üniversitesi	1	1,8
Marmara Üniversitesi	6	10,5
Muğla Üniversitesi	1	1,8
Niğde Üniversitesi	1	1,8
Sabancı Üniversitesi	1	1,8
Sakarya Üniversitesi	1	1,8
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi	1	1,8
Selçuk Üniversitesi	3	5,3
Yeditepe Üniversitesi	1	1,8
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	1,8
Yüzüncüyıl Üniversitesi	1	1,8

Araştırmaların on adedi (%17,5) Gazi Üniversitesi, altısı (%10,5) Marmara Üniversitesi tarafından yapılmıştır. Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi beşer araştırma (%8,8); Fırat Üniversitesi üç araştırma (%5,3); Cumhuriyet Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi ikişer araştırma (%3,5); diğer üniversitelerde ise birer araştırma (%1,8) yapıldığı görülmektedir. Bu konuda en fazla çalışma Gazi Üniversitesi tarafından yapılmıştır. Bunu sırasıyla Marmara Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi izlemektedir.

Araştırmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarının dağılımı Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Dağılımı

Veri Toplama Araçları	f	%
Belirtilmemiş	7	14,8
Doküman İncelemesi	16	29,6
Anket	14	26
Tarama	15	27,7
Görüşme	5	9,2
Gözlem	3	5,5

Tablo 4 incelendiğinde araştırmalarda sırasıyla doküman incelemesi (%29,6), tarama (%27,7), anket (%26), görüşme (%9,2) ve gözlem (%5,5) yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Yedi araştırmada da (%14,8) kullanılan veri toplama aracı belirtilmemiştir.

Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının Yayınevi

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmalarda incelenen ders kitaplarının yayınevlerinin dağılımı Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının Yayınevlerine Göre Dağılımı

Yayınevi	f	%
Belirtilmemiş	22	42,6
MEB	11	20,4
MEB ve Özel	15	27,8
Özel	5	9,3
Toplam	53	100

Tablo 5 incelendiğinde, incelenen toplam 53 araştırmada 22’sinin (%42,6) yayınevlerinin “belirtilmemiş” olduğu, 15’inin (%27,8) “MEB ve Özel” yayınevlerine ait kitaplar olduğu, 11’inin (%20,4) “MEB” in ders kitapları olduğu ve 5’inin ise (%9,3) “Özel” yayınevi kitaplarının olduğu görülmektedir.

Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının Basım Yılları

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmalarda incelenen ders kitaplarının basım yıllarına göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının Basım Yıllarına Göre Dağılımı

Basım Yılı	f	%
Belirtilmemiş	15	31,5
1999	3	5,5
2000	7	13
2001	2	3,7
2003	1	1,8
2004	1	1,8
2005	14	25,9
2006	9	16,7
2007	6	11,1
2008	7	13
2009	3	5,5
2010	2	3,7
2011	2	3,7
2012	4	7,4
2013	2	3,7

Tablo 6’da görüldüğü gibi araştırmaların 15’inde (%31,5) incelenen ders kitaplarının basım yılı belirtilmemiştir. Araştırmalarda incelenen ders kitaplarının 14’ü (%25,9) 2005 yılında, 9’u (%16,7) 2006 yılında, 7’ser adedi (%13) 2000 ve 2008 yıllarında, 6’sı (%11,1) 2007 yılında, 4’ü (%7,4) 2012 yılında, 3’ü (%5,5) 2009 yılında, 2’ser adedi (%3,7) 2001, 2010, 2011, 2013 yıllarında ve birer adet (%1,8) ise 2003, 2004 yılında basıldığı görülmektedir.

Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının Sınıf Düzeyi

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmalarda incelenen ders kitaplarının sınıf düzeylerinin dağılımı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının Sınıf Düzeylerinin Dağılımı

Sınıf Düzeyi	f	%
Belirtilmemiş	7	14,8
1. sınıf ders kitapları	5	9,3
2. sınıf ders kitapları	3	5,6
3. sınıf ders kitapları	9	16,7
2 ve 3. sınıf ders kitapları	1	1,9
1, 2 ve 3. sınıf ders kitapları	28	51,9
Toplam	53	100

Tablo 7 incelendiğinde araştırmalarda, yirmi sekiz çalışmanın (% 51,9) “1, 2 ve 3. sınıf ders kitapları” nı; dokuz çalışmanın (%16,7) “3. sınıf ders kitapları” nı; beş çalışmanın (%9,3) “1. sınıf ders kitapları” nı; üç çalışmanın (%5,6) “2. sınıf ders kitapları” nı; bir çalışmanın ise (%1,9) “2 ve 3. sınıf ders kitapları” nı incelediği görülmektedir. Yedi çalışmada ise (%14,8) incelenen ders kitaplarının sınıf düzeyi “Belirtilmemiş” olarak görülmektedir.

Araştırmalarda İncelenen Ders Kitaplarının İncelenme Kriterleri

Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılan çalışmalarda ders kitaplarının incelenme kriterlerine göre dağılımları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Ders Kitaplarının İncelenme Kriterlerine Göre Dağılımı

Ders Kitaplarının İncelenme Kriterleri	f	%
İçerik	42	77,7
Dil, Anlatım ve Üslup	18	33,3
Öğrenme, Öğretme, Ölçme ve Değerlendirme	23	42,6
Teknik Tasarım ve Düzenleme	26	48,1

Tablo 8 incelendiğinde 53 araştırmadan 42’sinin (%77,7) kitapları “İçerik”, 26’sının (%48,1) “Teknik Tasarım ve Düzenleme”, 23’ünün (%42,6) “Öğrenme, Öğretme, Ölçme ve Değerlendirme” ve 18’inin de (%33,3) “Dil, Anlatım ve Üslup” kriterleri açısından inceledikleri görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Türkiye’de 1996-2016 yılları arasında Hayat Bilgisi ders kitapları ile ilgili yapılmış 29 yüksek lisans tezi ve 1 doktora tezi olmak üzere toplam 30 lisansüstü tez ve 23 makale çalışmasının içerik analizi yapılmıştır. Araştırmalar yayın türü, yayın yılı, araştırmacının yapıldığı üniversite, araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları, incelenen ders kitaplarının yayınevi, basım yılı, sınıf düzeyi ve inceleme kriteri açısından incelenmiştir.

Yayın türlerinin dağılımı incelendiğinde, ders kitaplarıyla ilgili 1996-2016 yılları arasında yapılan araştırmalar da yüksek lisans düzeyindeki çalışmalar ile makale türündeki çalışmaların sayısı açısından belirgin bir fark bulunmamakla birlikte, bu konuda doktora tez çalışmasının bir adet olması dikkat çekicidir. Çalışmada bu konuda yüksek lisans ve makale türündeki çalışmaların yapıldığı, ancak doktora düzeyinde tez çalışmasının yeteri kadar yapılmadığı görülmüştür. Bektaş ve Karadağ’ın (2013) Hayat bilgisi öğretimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesine yönelik çalışmalarında da doktora tezlerinin yüksek lisans tezlerine göre daha az olduğu belirlenmiştir. Güven, Aydın ve Çayır (2017) tarafından ilköğretim Türkçe ders kitaplarıyla ilgili yapılan lisansüstü tezlerin içerik analizi çalışmalarında bu konuda yapılan tezlerin neredeyse tamamının (%96,43) yüksek lisans tezi olduğu ve doktora çalışmalarının pek olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu araştırmanın bu konudaki bulgusuyla adı geçen araştırmaların bulguları arasında paralellik görülmektedir. Buradan hayat bilgisi kitapları ve hayat bilgisi öğretimi alanında doktora düzeyinde de çalışmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

İncelenen araştırmaların yayın yıllarına bakıldığında bu konuda ulaşılan ilk çalışmanın 1996 yılında yapıldığı ve 2016 yılına kadar çeşitli sayılarda yayınların yapıldığı, en fazla çalışmanın ise 2008 ve 2010 yıllarında yapıldığı

görülmüştür. Bu bulguya dayalı olarak bu konudaki çalışmaların yıllara dağılımı itibariyle küçük farklılıklar gösterdiği ve az sayıda olduğu söylenebilir.

Hayat bilgisi ders kitaplarıyla ilgili araştırmaların yirmi bir farklı üniversitede ve en fazla Gazi Üniversitesinde yapıldığı, bunu sırasıyla Marmara, Afyon Kocatepe, Ankara ve Fırat Üniversitelerinin izlediği görülmüştür. Güven, Aydın, Çayır'ın (2017) çalışmalarında da ilköğretim Türkçe ders kitaplarıyla ilgili lisansüstü tezlerin en çok Gazi Üniversitesinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçla araştırmanın bu konudaki bulgusu arasında paralellik görülmektedir. Bu konuda nispeten az sayıda çalışma yapılan ve hiç yapılmayan üniversitelerde de çalışmalar yapılması önerilebilir.

Çalışma kapsamında incelenen araştırmalarda sırasıyla doküman incelemesi, tarama, anket, görüşme ve gözlem yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür. İncelenen araştırmalardan yedisinde araştırmada kullanılan veri toplama aracının belirtilmemesi de araştırma teknikleri açısından önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Bundan sonraki yapılacak benzer çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları ve yöntemlerinin belirtilmesinde yarar olduğu düşünülmektedir.

İncelenen araştırmalarda MEB ve özel yayınevlerine ait kitapların yakın sayılarda incelendiği söylenebilir. Ancak incelenen 53 araştırmadan 22'sinde incelenen hayat bilgisi ders kitaplarının yayınevinin belirtilmemiş olması da araştırma teknikleri açısından bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Konuyla ilgili çalışma yapacak araştırmacılar için incelenen kitapların MEB ya da özel yayınevlerinin kitaplarının olup olmadığının belirtilmesinin, çalışmaların karşılaştırılabilmesi açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. Çalışmalarda incelenen ders kitapları daha çok 2005 ve 2006 yıllarında basılmış kitaplardandır. Bunun nedeni o yıllarda kitapların 2005 yılında yapılandırma eğitimi yaklaşımına göre geliştirilen hayat bilgisi dersi programına göre yazılmış olmasından kaynaklanmış olabilir.

İncelenen çalışmaların çoğunluğunu 1, 2 ve 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarını birlikte ele alan çalışmalar olduğu, bunun yanında sadece 1, 2 ve 3. sınıfların kitaplarını inceleyen çalışmalar olduğu görülmüştür. Üç sınıf düzeyini birlikte ele alan çalışmaların dışındaki çalışmalarda en fazla 3. sınıf ders kitaplarının incelendiği görülmüştür. İncelenen çalışmalardan yedisinde incelenen ders kitabının sınıf düzeyinin belirtilmemiş olması da önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. İncelenen kitapların çoğunluğu (%77,7) içerik açısından incelenmiştir. Güven, Aydın ve Çayır'ın (2017) çalışmalarında da incelenen kitapların çoğunluğunun içerik açısından incelendiği ortaya konmuştur. Bunun yanında kitapların teknik tasarım ve düzenleme, öğrenme, öğretme, ölçme ve değerlendirme ve dil, anlatım ve üslup bakımından inceleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Ders kitaplarının bu şekilde çeşitli açılardan incelenmiş olması hem mevcut kitapların kalitesi hem de daha sonrası için hazırlanacak ders kitapları için fikir vermektedir. Ancak ders kitaplarının incelenmesine dayalı çalışmalarda kitapların sadece belli bir kritere göre değil, birçok kriterin dikkate alınması şeklinde yürütülmesi kitapların bütününe yönelik bir sonuca varılmasına katkı sağlayacaktır. Bu nedenle bundan sonra yapılacak kitap inceleme çalışmalarında mümkün olduğunca daha çok kriterin göz önünde bulundurulması incelemeler yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Bauer, M. W. (2003). Classical content analysis: A review. In M. W. Bauer & G. Gaskell (Eds). *Qualitative researching with text, image and sound* (131-151). London: Sage Publication.
- Bektaş, M. ve Karadağ, B. (2013). Hayat bilgisi öğretimi alanında yapılan lisansüstü tezlerinin eğilimleri ve değerlendirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 10(2), 113-129.
- Binbaşıoğlu, C. (2003). *Hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Erdem, D. (2011). Türkiye'de 2005–2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Geçit, Y. ve Kartal, A. (2010). Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitimi araştırma konuları üzerine bir inceleme. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 11-13 November, Antalya-Turkey, 101-107.
- Güven, M., Aslan, B. ve Akyol, E.Y. (2017). Türkiye'de psikolojik danışma ve rehberlik alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi (2000-2016). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 136-147.

- Güven, S., Aydın, G. F., Çayır, F. S. (2017). İlköğretim Türkçe ders kitaplarıyla ilgili yapılan lisansüstü tezlerin içerik analizi. Uluslararası Eğitim Yönetimi Forumu - 8 (19-21 Ekim 2017, Türkiye, Ankara), Özet Bildiri Kitabı, s. 779-780.
- Kabaca, T. ve Erdoğan, Y. (2007). Fen bilimleri, bilgisayar ve matematik eğitimi alanlarındaki tez çalışmalarının istatistiksel açıdan incelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(22), 54-63.
- Kılıç, A. ve Seven S. (2003). Konu alanı ders kitabı incelemesi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- MEB (1995). Ders kitapları ve eğitim araçları yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 2434.
- MEB (2007). Ders kitapları ile eğitim araçlarının incelenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yönerge, Tebliğler Dergisi, 2597.
- MEB (2009). İlköğretim 1, 2 ve 3. sınıflar hayat bilgisi dersi öğretim programı ve kılavuzu. Ankara: Ders Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- Şahin, T.Y.(2002). Öğretim materyal ve teknolojileri, C. Öztürk-D. Dilek (Ed.), Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi (281-315). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Şahin, M., Yıldız, D. ve Duman, R. (2011). Türkiye'deki sosyal bilgiler eğitimi tezleri üzerine bir değerlendirme. Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 2(2), 96-121.
- Tarman, B., Acun, İ. ve Yüksel, Z. (2010). Sosyal bilgiler eğitimi alanındaki tezlerin değerlendirilmesi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(3), 725-746.
- Tarman, B., Güven, C. ve Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin değerlendirilmesi ve alana katkıları. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 32, 391-410.
- Tutsak, S. ve Batur, Z.(2011). Cumhuriyetten günümüze Türk eğitim sisteminde ders kitabı: İki örneğin karşılaştırılması. Turkish Studies, 6 (3), 355-389.
- Ünsal, Y. ve Güneş, B. (2003). Bir kitap inceleme çalışması örneği olarak MEB ilköğretim 8. sınıf fen bilgisi ders kitabına fizik konuları yönünden eleştirel bir bakış. Kastamonu Eğitim Dergisi, 11(2), 387-394.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

ARAŞTIRMADA İNCELENEN ÇALIŞMALARIN LİSTESİ

Makaleler

- Akcan, P. İ. (2005). Edinim sürecinde görünüş ilköğretim 2. sınıf hayat bilgisi kitaplarındaki eylemler durum türleri ve görünüş etkileşimi. Ankara Üniversitesi Dil Dergisi, 130, 7-17.
- Alpan, G. B. (2004). Ders kitaplarındaki grafik tasarımının öğrenci başarısına ve derse ilişkin tutumlarına etkisi. Eğitim Bilimleri ve Uygulama, 3(6), 193-209.
- Aykaç, N. (2012). Sosyal bilgiler ve hayat bilgisi ders kitaplarının toplumsal cinsiyet açısından değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 43, 50-61.
- Bektaş, M. ve Uzunkol, E. (2015). Hayat bilgisi dersi ve çoklu zekâ alanları: ikinci sınıf öğrenci çalışma kitaplarının değerlendirilmesi. İlköğretim Online, 14(2), 364-378.
- Beydoğan, H. Ö. ve Ocağ, G. (2005). İlköğretim okulları 3. sınıf hayat bilgisi ders içeriğinin amaçlarla tutarlılık ve öğrenci seviyesine uygunluk açısından yeterlilik düzeyi (standart belirleme- Erzurum ili örneği). Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(1), 109- 132.
- Erol, B. ve Kıroğlu, K. (2012). Hayat bilgisi ders kitaplarının dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 32.
- Gözütok, F.D., Taş, İ.D., Rüzgar, M.E., Akçatepe, A.G. ve Yetkiner, A. (2015). İlkokul birinci sınıf hayat bilgisi kitaplarının değerlendirilmesi. İlköğretim Online, 14(3), 825-844.
- Gülüm, K. ve Çeltik, D. (2014). İlkokul 2. sınıf hayat bilgisi ders ve çalışma kitabının niteliğini arttıracak öneriler. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 38(1), 46-58.
- Güneş, Ö. (2008). Ders kitaplarında toplumsal cinsiyet ayrımı (1990-2006), Toplum ve Sosyal Hizmet, 19(2), 81-95.

- Güven, S. (2010). İlköğretim hayat bilgisi dersi ders ve öğrenci çalışma kitaplarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 84-95.
- Candan, D. G. ve Ergen, G. (2014). 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 134-161.
- İnal, N. ve Taş, A. M. (2011). İlköğretim 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarına ilişkin öğretmen görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 279-295.
- Kabapınar, Y. ve Akbal, Y. (2010). Sınıf öğretmenlerinin 1998 ve 2004 yılı ilköğretim programlarına göre hazırlanmış hayat bilgisi ders kitaplarına ilişkin değerlendirmeleri. *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32(32), 95-122.
- Kabapınar, Y. (2002). İlköğretim hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretiminde kullanılan ders kitapları ve öğretim materyalleri açısından Türkiye ve İngiltere örnekleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri/Educational Sciences: Theory & Practice*, 2(1), 247-270,
- Kabapınar, Y. ve Özkan, Ö. (2012). Hayatın bilgisine ilişkin deneyimler sunma boyutunda hayat bilgisi ders kitaplarındaki örnek olaylar ve işlevleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 35(35), 137-156.
- Kabapınar, Y. (2013). 1998 ve 2004 öğretim programlarına göre yazılmış hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitaplarında sosyal olay ve değerlerin sunumu. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25(25), 109-127.
- Karaca, N.H. ve Ocak, G. (2011). Hayat bilgisi ders kitaplarının becerilere uygunluk düzeyinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim*, 4(1), 108-125.
- Kepenekci, Y. K. (2003). İlköğretimde insan hakları ve sorumluluk eğitimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 34, 280-299.
- Kepenekci, Y. K. ve Ökdem, M. (2013). İlköğretim hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitaplarında tüketici hakları. *İlköğretim Online*, 12(3), 674-686.
- Ocak, G. (2004). İlköğretim okulları 3. sınıf hayat bilgisi ders içeriğinin kültürel değerlere uygunluk düzeyi (standart belirleme- Erzurum ili örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 1-13.
- Özkan, R. (2013). İlköğretim ders kitaplarında kadın figürü. *International Journal of Social Science*, 6(5), 617-631.
- Pamuk, İ. ve Pamuk, A. (2016). Almanya’da Sachunterricht ve Türkiye’de hayat bilgisi ders kitaplarında okulda demokrasi uygulamalarına örnek olarak sınıf başkanı seçimi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 5(2), 67-83.
- Tel, M. (2014). İlköğretim hayat bilgisi ders kitaplarındaki spor ve boş zaman temalarının değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 1-11.

Tezler

- Acar, D. (2006). 1962-2005 yılları arasında hayat bilgisi Türkçe ve sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan Atatürk kavramının içerik analizi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Akbal, Y. (2009). 1998 ve 2004 ilköğretim programlarına göre hazırlanan hayat bilgisi ders kitaplarının içerik ve kullanılabilirlik açılarından karşılaştırılması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.*
- Akbulut, S. (2007). İlköğretim 1.sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının içerik bakımından öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.*
- Akın, B.İ. (2007). 2005-2006 öğretim yılı ilköğretim okulları hayat bilgisi ders kitaplarının pedagojik açıdan değerlendirilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.*
- Arslan, Ş. (2008). İlköğretim 1. kademe birinci sınıf Türkçe-matematik ve hayat bilgisi ders kitaplarındaki illüstrasyonların grafiksel açıdan incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.*

- Balık, Z. D. (2016). Hayat bilgisi öğretim programındaki değerler bağlamında hayat bilgisi ders kitapları ile yüz temel eser listesindeki ulusal masalların karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van
- Çırpan, F. (2004). İlköğretim hayat bilgisi dersi kitaplarının öğretim programının hedeflerine ve ders kitabı özelliklerine uygunluk bakımından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğan, Y. (2007). Yeni ilköğretim programında ara disiplinlerin içerikle örtüşme düzeyinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Erol, B. (2010). Hayat bilgisi ders kitaplarının dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Gürol, A. (2002). İlköğretim 1. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarında bulunan resimlerin çocuğun eğitimine etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güzel, D. (2013). 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- İnal, F. N. (2010). İlköğretim 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarına ilişkin öğretmen görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- İşcen, F. (2008). İlköğretimin amaçları açısından ilköğretim 1. kademe ders kitaplarını incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kale, M. (2015). Hayat bilgisi ders kitaplarında yer alan değerlerin içerik analizi (1948-2012). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kancı, T. (2008). Türk erkeği ve kadını hayal etmek: ilkokul ders kitaplarında milliyetçilik, modernlik ve militarizm 1928-2000. Doktora Tezi, Sabancı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karaca, N. H. (2008). İlköğretim hayat bilgisi ders kitaplarının 2005 hayat bilgisi ders programında yer alan becerileri uygunluk düzeyinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Afyonkarahisar ili örnekleme). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Kars, N. (2006). Milli eğitim bakanlığına bağlı okullarda okutulan ilköğretim hayat bilgisi ders kitaplarının grafik tasarım açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, G. (2014). Hayat bilgisi dersi değerlerinin öğretiminde halk ozanlarının önemi: Neşet Ertaş bağlamında bir inceleme. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kıbarkaya, M. (1996). İlköğretim ders kitaplarında tasarım sorunları ve uygulama çalışmaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbey, S. Ö. (2001). Türkiye'de hayat bilgisi öğretim programlarının tarihsel gelişimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özcan, M. (2010). İşitme engellilerin eğitiminde kullanılan ders kitaplarının grafik tasarım açısından incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Gazi üniversitesi eğitim bilimleri enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, C. (2006). İlköğretim ders kitap kapaklarının grafik tasarım ilkelerine uygunluğu açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özkan, Ö. (2010). Örnek olay yönteminin hayat bilgisi dersi öğrenme ortamlarında kullanımının etkililiği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, M. (2001). İlköğretim ders kitaplarının sosyalleşme süreci açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Uçar, K. (2004). Milli eğitim politikalarının hayat bilgisi ders kitaplarına yansımaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Ulusoy, S. (2011). Türkiye'de milli eğitim politikaları ve ilköğretim ders kitaplarının örtük ideolojisi olarak militarizm. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Yavuz, G. A. (2007). İlköğretimde kullanılan ders kitaplarının öğretime yardımcı unsurlar açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. (2006). Yeni ilköğretim programına göre hazırlanmış hayat bilgisi ders kitaplarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Elazığ ili örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yiğit, Z. (2007). Hayat bilgisi dersi açısından Türkiye Fransa karşılaştırması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Yorgancı, F. (2008). İlköğretim ders kitaplarında toplumsal cinsiyet rollerinin inşası. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

EXTENDED ABSTRACT

The Life Science course taught in 1st, 2nd and 3rd classes of elementary school has significant contributions to the students about their self-identification, identifying their environment, socialization, adaptation to the physical, social and cultural environment. With this lesson, It is aimed to gain knowledge, skills and values in such subjects as healthy living, safe living, social values, recognizing and adapting rules, recognizing nature and environment, recognizing the country. In reaching the aims of Life Science lessons, although different reading resources, internet addresses related to topics, teaching material that develop themselves visually and auditorily for students; textbooks prepared according to curriculum are the most used teaching materials. When the literature review is done, it is seen that there are various studies about textbooks. However, there are no studies on the content analysis of the studies about the Life Science textbooks. For this reason, the aim of this study is to examine the thesis and research articles related to Life Science textbooks in Turkey between 1996-2016 according to some variables.

This study is qualitative research type and content analysis method is used in the study. Within this scope, 30 thesis (1 doctorate thesis, 29 master's thesis) and 23 articles about Life Science textbooks were examined. The theses examined were obtain from the theses which are accessible from the database of the Council of Higher Education the National Thesis Center and the articles were reached from both the related journals scanned in the National Academic Network and Information Center and the journals published at universities in Turkey. The determined theses and articles are classified under the titles of "publication type of studies, publishing year, university where research is conducted, data collection tools used in studies, the publishing house of the textbook examined, year of publication, grade level and review criteria" using "Thesis/Article Review Form" developed by researchers. During the development phase of the form, expert opinions were obtained from two faculty members in the field of educational sciences. After obtaining theses and articles in the step of collecting data relating to research subjects, document analysis technic was used. The data of the study was independently coded by two authors who were the authors of this study and then these codes were combined to provide internal consistency in coding. SPSS 22.0 package program was used for statistical analysis of the data obtained at the end of the study. Frequency and percentage values obtained as a result of the analysis are calculated and interpreted in the form of tables.

As a result of the study, it has been seen that there are some master's thesis and research articles in this subject; however, there are not many doctoral theses about it. When the years of publication of the investigated studies are examined, it is seen that the first study reached in this issue was made in 1996, publications were made in various numbers until 2016, and the most studies were made in 2008 and 2010. It has been observed that researches on life science textbooks were conducted at twenty different universities and most at Gazi University followed by Marmara, Afyon Kocatepe, Ankara and Fırat Universities respectively. In the scope of the study, document examination, survey, questionnaires, interviews and observation methods were used respectively. Not mentioning about data collection tool used in seven of the investigated studies can be considered as a significant deficiency in terms of research techniques. It is seen that the books of the state and private publishing houses were examined in these studies while in some studies it is seen that the publishing houses of the examined books were not mentioned. It is resulted that books published in 2005 and 2006 have been examined more frequently and examined more in terms of content. It has been observed that the majority of the studies examined are studies that combine the first, second and third grade life science textbooks, besides, it is seen that studies that

examine the books of classes 1, 2 and 3 are examined, separately. Outside of the studies that deal with the three grade levels, it has been observed that third grade textbooks have been examined mostly. The fact that the grade level of the course book in seven of the studies examined is not mentioned can be considered as a significant deficiency.